KRAJOWY PROGRAM HODOWLANY DLA RASY PIEMONTESE

Wyhodowana we Włoszech w prowincji Piemont, jest użytkowana również jako ogólnoużytkowa rasa mięsno-mleczna. Do Polski importowana jako bydło mięsne. Wysokie walory użytkowości mięsnej, jakość umięśnienia i nikła zawartość tkanki tłuszczowej w mięsie wskazują, że rasa ta może być doskonałym komponentem do krzyżowania towarowego.

I. Celem hodowlanym w hodowli krajowej jest utrzymanie wysokich parametrów rzeźnych w stadach bydła Piemontese. Dorosłe zwierzęta tej rasy w przypadku krów osiągają masę ciała około 600 – 650 kg przy wysokości w krzyżu około 140 cm, dorosłe buhaje osiągają masę ciała około1100 – 1200 kg przy wysokości w krzyżu około 145-150 cm.

II. Metody hodowlane dla bydła mięsnego rasy Piemontese

1. Zasady prowadzenia selekcji

W realizacji programu genetycznego doskonalenia cech stosowana jest **selekcja masowa.** Selekcja prowadzona jest po zidentyfikowaniu zwierzęcia na podstawie zapisów dotyczących kontroli użytkowości dla następujących cech:
- tempa wzrostu określonego masą ciała w różnych okresach wieku zwierzęcia,
- rozpłodowych,

oraz oceny wizualnej dokonywanej przez selekcjonera dotyczącej:
- eksterieru i typu,
- umięśnienia.

Program doskonalenia rasy Piemontese prowadzony jest w oparciu o selekcję materiału żeńskiego z wykorzystaniem bonitacji oraz poprzez wykorzystanie importowanego nasienia buhajów pozytywnie ocenionych i pochodzących z krajów przodujących w zakresie poziomu hodowli danej rasy. Należy dążyć do tego, aby rozpłodniki używane do krycia naturalnego pochodziły po czołowych buhajach z importu oraz krajowych.

Wpis do ksiąg osobników męskich i żeńskich dokonywany jest na podstawie warunków określonych regulaminem wpisu do księgi hodowlanej.

III. Zasady doboru zwierząt do kojarzeń

Hodowca przy doborze zwierząt do kojarzeń winien kierować się:
- stopniem spokrewnienia zwierząt,
- wynikami bonitacji (przede wszystkim w zakresie cech podlegających doskonaleniu),
- zapisami w dokumentacji hodowlanej krajowej i zagranicznej dostarczającej między innymi informacji dotyczących oceny osobniczej oraz wartości hodowlanej.

Wybór krów lub jałówek na matki buhajów dokonywany jest w stadach hodowlanych.
Kwalifikowana na matkę buhajów krowa lub jałówka powinna:
- być wpisana do części głównej księgi,
- wycielić się po raz pierwszy nie później niż w 36 miesiącu życia,
- uzyskać minimum 80 punktów za ocenę pokroju oraz minimum 70 punktów za ocenę wg obowiązującego klucza bonitacyjnego.

IV. Zakres i zasady wykorzystania materiału biologicznego pochodzącego z importu

Zwierzęta i materiał biologiczny pochodzący z importu będzie wykorzystywany przede wszystkim do doskonalenia cech użytkowych i zwiększenia populacji krajowej tej rasy.
Przy imporcie nasienia należy pamiętać o ochronie biorcy przed inbredem.

Materiał hodowlany importowany do Polski powinien spełniać następujące warunki:
- dwa pokolenia przodków wpisane do księgi danej rasy,
- wskazane aby ojcowie posiadali pozytywny indeks wartości hodowlanej obliczony wg metod stosowanych w kraju eksportera,
- rozwój: kaliber i masa ciała odpowiednia dla wieku i standardów rozwojowych dla rasy zapewniający wpis do księgi rasy w kraju eksportera,
- poprawna, typowa dla rasy budowa, bez wad anatomicznych,
- zaświadczenie hodowlane wystawione w kraju eksportera przez prowadzącego księgę,
- w przypadku jałowic i krów cielnych – dołączone rodowody łącznie z certyfikatami grup krwi lub markerów DNA buhajów, którymi zostały zapłodnione jałowice lub krowy,
- w przypadku jałowic cielnych – przewidywany wiek w chwili pierwszego wycielenia nie powinien przekraczać 36 miesięcy,
- w przypadku buhajów – pozytywny wynik oceny osobniczej na farmie lub w stacji oceny buhajów oraz certyfikaty grup krwi lub markerów DNA potwierdzające pochodzenie.

W ramach Programu prowadzony będzie import nasienia najwartościowszych buhajów do czołowych stad w kraju w celu wyprodukowania następnych pokoleń bydła mięsnego i zachowania ścisłego kontaktu genetycznego krajowych stad z genetyka światową bydła mięsnego.

Nasienie buhajów importowane do Polski powinno:
- pochodzić od buhaja, który ma dwa pokolenia przodków wpisanych do ksiąg w kraju pochodzenia,
- posiadać potwierdzone pochodzenie testem grup krwi lub markerów DNA,
- posiadać pozytywna ocenę wartości hodowlanej buhaja.

Zarodki importowane do Polski powinny:
- pochodzić od dwóch pokoleń przodków wpisanych do ksiąg w kraju pochodzenia,
- posiadać potwierdzone pochodzenie testem grup krwi lub markerów DNA,
- posiadać pozytywną ocenę wartości hodowlanej buhaja – ojca zarodka.

WZORZEC RASY PIEMONTESE

Umaszczenie: sierść u samców szara lub łososiowa jasna z delikatnym uwydatnieniem czarnego włosia na głowie (szczególnie wokół oczu), na szyi, na łopatkach i w rejonie końca kończyn, niekiedy również w częściach bocznych tułowia i na kończynach tylnych z utworzeniem palm lub ciemnych łat. U krów sierść jest biała lub jasno-łososiowa z odcieniami szarego lub łososiowego. Cielęta przy urodzeniu mają sierść mocno-łososiową. Pigmentacja pyska, warg, błon śluzowych, języka, podniebienia i policzków, rzęs, krawędzi powiek i uszu, końcówki napletka, dolnej części moszny, chwastu ogona, odbytu, warg sromowych, racic i raciczek jest czarna. Rogi czarne aż do 20 miesiąca życia, u osobników dorosłych są żółtawe u podstawy. Skóra miękka, elastyczna i delikatna.

Budowa: głowa wyrazista, krótsza i szersza u byka, dłuższa i węższa u krowy, czoło płaskie nieznacznie wgłębione pomiędzy wyrastającymi łukami oczodołów, ucho średnio rozwinięte, oczy duże o żywym wyrazie (tęczówka koloru czarnego), nos szeroki, prosty, nozdrza szerokie, pysk obszerny z dobrze uwydatnionymi wargami. Szyja szeroka wyraźnie wypukła u byka, u krów stosunkowo długa i mniej umięśniona, podgardle lekkie, średnio rozwinięte. Łopatki zwarte, szerokie i muskularne, dobrze przylegające do tułowia i prawidłowo skatowane. Kłąb szeroki i umięśniony, jednorodny ciągnący się do szyi. Grzbiet szeroki i poziomy, lędźwie muskularne i pełne. Klatka piersiowa głęboka, szeroka z wyraźnie łukowatymi i długimi żebrami. Brzuch szeroki i głęboki, boki pełne.

Zad u byka obszerny o bardzo dobrym rozwoju mięśni, u krowy szeroki i długi. Udo szerokie, pełne i dobrze rozwinięte. Pośladki u byka szerokie o wyraźnym rozwoju mięśni, długie, u krów szerokie i znacznie opuszczone. Kończyny solidne, dobrze ukierunkowane, pęcina krótka racice mocne i zaciśnięte.

Organizacją odpowiedzialną za realizację krajowego programu hodowlanego bydła rasy Piemontese jest Polski Związek Hodowców Bydła Mięsnego.